

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

2019

FÖRSKOLAN SAFFRANET
2019-03-01

Enligt [Diskrimineringslagen](#) SFS (2008:567) är förskollärare eller annan personal inom förskolan, skyldiga att anmäla till rektor när de får kännedom att ett barn blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Rektor är även skyldig att anmäla till huvudman. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som krävs för att förhindra framtida kränkning.

Kap 1 Lagens ändamål

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lag (2014:958).

Vision

- All förskoleverksamhet inom enheten ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Alla barn och vuxna känner sig trygga och lika mycket värda.
- Alla vuxna och barn har mod och kunskap att omedelbart agera när något barn eller de själva blir utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av en vuxen eller ett annat barn.

Ansvarig för planen för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Arbetet med planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är ett mycket viktigt arbete. För att trivas och utvecklas behöver alla en trygg miljö där alla har tillit till samtliga vuxna runt omkring sig. Vi arbetar förebyggande och har tydliga rutiner om kränkningar inträffar. Respekten för människors olikheter skall inte heller glömmas. All verksamhet skall vara trygg för våra barn/elever och fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Ansvarig för Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är rektor Charlotta Ånelöf, tfn 073 733 78 10 charlotta.anelof@nykoping.se

Lagar som reglerar planen för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Denna plan utgår från:

Diskrimineringslag (2008:567)

Skollag (2010:800)

Ur Förskolans läroplan (Lpfö 18) Grundläggande värden (s.5)

“Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen.

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.”

Definition av begrepp

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. Diskriminering är när verksamheterna på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Direkt diskriminering är när någon missgynnas i förhållande till andra och detta har ett samband med diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering när verksamheten har rutiner eller bestämmelser som verkar neutrala men som i praktiken missgynnar ett barn med viss kön, religion o.s.v.

Trakasserier är en behandling som kränker individens värdighet och som ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Både verksamheternas personal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier när ett barn/elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder mm.

Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskrimineringsgrunderna. Annan kränkande behandling kan vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang.

Kränkningarna kan vara:

- Fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- Verbala (t.ex. att bli hotad)
- Psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- Text- och bildburna (t.ex. brev och lappar, e-post, sms, mms)

Både personal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Mobbning:

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet med avsikt försöker tillfoga en annan skada eller obehag och detta sker under längre tid.

Etnisk tillhörighet är när någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg.

Könsöverskridande identitet: en person som genom sin klädsel eller via uttryck identifierar som antingen man, kvinna, transperson eller icke-binär.

Sexuell läggning: homosexuell, heterosexuell eller bisexuell läggning.

Funktionshinder: fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

Sexuellt trakasseri är en form av trakasseri som är av sexuell natur.

Kartläggning

För att få fram varje förskolas behov finns följande rutin:

- Samtal och diskussioner i arbetslag.
- Observationer i barngrupperna
- Reflektion av den pedagogiska dokumentationen
- Föräldraenkät
- Barnintervjuer
- Hur använder/väljer barnen aktiviteter utifrån miljöns utformning

Förebyggande och främjande insatser

Rektorns ansvar är att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera förskolans rutin för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta innebär:

- Förebyggande åtgärder och främjande insatser och strategier för att utbildningen ska främja en god lärmiljö.
- Akuta insatser när alla former av kränkningar uppstår.
- Rutiner för hur personal ska agera vid olika kränkningar inte bara mellan barn utan även mellan vuxna och barn.
- Rutiner för ansvar och kommunikation mellan rektor, personal, barn och vårdnadshavare vid olika former av kränkningar.
- Ärendet anmäls vidare till huvudman

Personalens ansvar är att arbeta förebyggande och främjande på individ- grupp- och verksamhetsnivå genom att:

- Aktivt vara närvarande och stödja barnet.
- Barn och personal samtalar om värdegrundsfrågor och förhållningssätt.
- Personalen lyfter fram barnens olikheter och ser det som en tillgång.
- Barnen får möjlighet att vara resurser för varandra.
- Personalen förstärker barnens positiva beteende.
- Barnen vistas i smågrupper under delar av dagen
- Vi har ett medvetet tänk kring den pedagogiska miljön.
- Vi har ett medvetet tänk kring personalens placering i ute- inne- miljön.
- Ständigt reflektera och planera utifrån våra pedagogiska dokumentationer.

Upptäckt av diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och mobbning.

All personal har skyldighet att rapportera och medverka till att utreda uppgifter redan vid misstanke om att diskriminering, trakasserier, kränkande behandling eller mobbning förekommer.

När ett barn kränker ett annat barn

Personalen som gjort iakttagelsen har skyldighet att följa upp den misstänkta kränkningen med inblandade barn. Händelsen följs upp och åtgärder planeras på arbetslagsträff eller så sammankallar man till ett extra möte utifrån händelser som upptäcks av någon, detta ska ske snarast möjligt. Vid allvarligare kränkning informeras rektor. Barnets vårdnadshavare kallas till informationsmöte med ansvarig personal. Rektor, personal och vårdnadshavare reder ut det inträffade.

När ett barn blir kränkt av personal

Om ett barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en vuxen följs nedanstående plan:

- Händelsen anmäls till rektor
- Vårdnadshavare kontaktas
- Rektor utreder, åtgärdar och följer upp ärendet.
- Dokumentation görs.
- Rektor följer upp ärendet med barn och vårdnadshavare.
- Rektor har regelbundna uppföljningssamtal med berörd personal.
- Om åtgärderna inte är tillräckliga tas kontakt med utbildningschef, Ewa Björnfoth, tfn 0155-24 82 25 ewa.bjornfoth@nykoping.se

Rutiner kring dokumentation av utredning av diskriminering, trakasserier och kränkningar:

- Vid kränkningar barn/barn observerar personal och dokumenterar.
- Vid allvarligare kränkningar då vårdnadshavare kallas in, utreder och dokumenterar rektor.
- Om personal misstänks för diskriminering, trakasserier eller kränkning ska rektor (eller av rektor utsedd person) ansvara för utredningen. Eventuellt tillsammans med facklig representant. Samtal och upprättande av åtgärdsplan genomförs.
- Barnhälsogrupp (BHG) går igenom incidentrapporter en gång i månaden. Rektor, resursteam och BHG-representanter ansvarar.
- När åtgärdsplan upprättas ska det framgå:

- Vad som har hänt
- Vad som ska göras
- Vem som är ansvarig
- När det ska vara genomfört
- Hur och när ska det följas upp

Vi involverar vårdnadshavare i arbetet med planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genom:

- Varje läsår informeras vårdnadshavare om planen, vid till exempel föräldramöte, förskoleråd samt vid utvecklingssamtal.
- Planen finns på förskolans hemsida, samt på respektive avdelning.
- Under [Synpunkten](#) på kommunens hemsida, kan föräldrar och vårdnadshavare framföra sina synpunkter.

Mål för Saffranets verksamhetsår 2019

- Vi vill arbeta för att alla barn börjar utveckla respekt och förståelse för alla människor lika värde,
- arbeta för att alla barn på förskolan ska känna trygghet vad gäller rätten till sin kroppsliga och personliga integritet, samt
- Stimulera barns samspel och hjälpa och stödja dem i konflikter för att minska kränkningar och trakasserier (lpfö -18)

Metoder för arbetet utifrån diskrimineringsgrunderna - hur gör vi för att nå målen?

1. **Etnisk tillhörighet:** Vi pratar om likheter och olikheter bland olika människor. Exempel; vi ser alla olika ut, hår, ögon och hud. Vi pratar om vad som kan vara olika och vad som kan vara lika.

Vi bekantar oss med ramsor, sånger och att räkna på de hemspråk som finns bland barn och vuxna på förskolan.

2. **Könsöverskridande identitet och könsöverskridande uttryck, samt sexuell läggning:** Vi anpassar litteraturen utifrån olika familjekonstellationer, exempelvis via bokpaket från biblioteket.

Vi bemöter barnens frågor på ett rakt och ärligt sätt utifrån den kunskap vi har.

Vi öppnar upp och diskuterar kring att familjer kan se olika ut. Vad gäller barnens lek finns utklädningskläder av olika slag där barnen själva kan välja vem de vill vara och kliva i roller på ett naturligt sätt.

3. **Kön:** Våra inne- och utemiljöer är könsneutrala och uppbyggda både på barns intresse och vad vi ser att det finns behov av hos barnen just nu. De aktiviteter som vi gör baseras på att alla barn ska kunna delta oavsett vilket kön de har. Vi pedagoger strävar efter att vara fördomsfria vad gäller barnen lek. I den fria leken gör både vi och barnen det möjligt för alla att kunna delta oavsett kön.
4. **Funktionsnedsättning/funktionalitet:** Förskolan samarbetar kontinuerligt med resursteam, barnhabilitering och barnhälsogrupp för att skapa bästa möjliga förutsättningar för barns vistelse hos oss. Miljöerna skapas med hänsyn till de barn som behöver extra avskildhet och möjlighet till vila. Dagsrytmen anpassas på precis samma sätt.
5. **Religion eller annan trosuppfattning:** Tillsammans med föräldrar och vårdnadshavare vill vi ta del av högtider och traditioner som är utöver de traditioner vi själva känner till.
6. **Ålder:** Baserat på barns mognad och ålder ställer vi anpassade krav vilket leder till förtroende i våra relationer med barn och pedagoger. Barnen hjälper ofta varandra, vilket vi pedagoger uppmuntrar. Vi arbetar i tvärgrupper utifrån ålder och mognad för att skapa bästa möjliga tid på förskolan.

Utvärdering av verksamhetsåret 2018

Under vårterminen 2018 arbetade vi mycket med att dela äldsta barngruppen, Skorpan, för att skapa lugnare miljöer och skapa mer kvalitet hos barnen. Vi ser att det ger barnen en lugnare stund på förskolan och att det skapar nya lekkonstellationer mellan de barn som för tillfället är i samma grupp. Där det har funnits upprepade konflikter mellan samma barn har vi aktivt delat och sett resultatet att konflikterna har minskat och det blir mer harmoniskt i grupperna.

På Smulan, yngre barns avdelningen, ser vi att det finns ett stort behov av att pedagogerna är närvarande för att hjälpa till att stötta vid konflikter bland barnen. Det finns en tydlig utveckling hos de äldsta barnen på Smulan där barnen uttrycker tydligt om de hamnar i situationer som inte känns bra för dem. Vi har uppmuntrat barnen att prata och på så sätt uttrycka vad det är de känner när någonting händer. Där vi har upplevt att barnet har behövt

hjälp att sätta ord på sina känslor har pedagogen hjälpt till att uttrycka detta, genom att exempelvis säga ”när Gunnar tar din bil, då blir du arg” vilket vi ser har hjälpt barnen att själva kunna sätta ord på känslor vid andra tillfällen.

Något som är tydligt för oss som vi inte lyckats leva upp till var att använda ramsor, sånger och andra språk, vilket var ett av de föregående metoderna under ”etnisk tillhörighet”. Barnen har fått möta teckenspråk på Skorpan, men inget av de hemspråk som några av barnen på förskolan har. Detta ser vi som en metod som vi vill utveckla.

Ett annat mål som vi fick avbryta i höstas var det som hittas under ”könsidentitet och könsuttryck och sexuell läggning” rörde utklädningskläder. Under hösten fick vi ta bort dessa då vi hade upprepade utbrott av löss och vi valde att ta bort hattar, mössor och kläder med luvor för att minska spridningen. Detta är något som vi ska ta fram igen och fortsätta ha framme då vi ser att det finns ett intresse hos barnen.

Ytterligare ett mål som inte blivit uppfyllt berör litteratur kring olika familjekonstellationer. Under de onsdagar när vi går till bokbussen har barnen fått välja fritt kring litteraturen. Den pedagog som följer med till bokbussen har gjort några val kring ämnen som för tillfället har behövts på förskolan, exempelvis kring konfliktlösning. Vi konstaterar att detta är ett utvecklingsområde för oss och ska försöka ta tillvara på den kompetens som bibliotekarierna har och beställa bokpaket.

Utvecklingsområden 2019

- Ta tillvara på de hemspråk som finns på förskolan och ta del av för oss nya traditioner.
- Beställa bokpaket från Bokbussen för att få varierad litteratur.
- Bli bättre på att använda incidentrapportering för att få en tydligare kartläggning vad gäller trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.
- Utveckla de gruppstärkande lekarna för att minska konflikter och kränkningar.
- Göra trygghetsvandringar och barnintervjuer på ett mer fortlöpande sätt.